

dr hab. Jan Rutkowski
Uniwersytet Warszawski
Wydział Pedagogiczny
Zakład Humanistycznych Podstaw Pedagogiki

Warszawa, 15 lutego 2024 roku

**Ocena dorobku naukowego-badawczego, dydaktycznego, popularyzatorskiego
i organizacyjnego doktor Agnieszki Rumianowskiej
w związku z postępowaniem habilitacyjnym**

1. Informacje ogólne

Doktor **Agnieszka Rumianowska** stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa w specjalności **glottodydaktyka** uzyskała w 2006 roku na Uniwersytecie Warszawskim. Rozprawa doktorska pt. *Współczesna kultura popularna w nauczaniu i uczeniu się języków obcych. Muzyczny wideoklip została przygotowana pod kierunkiem prof. dr hab. Elżbiety Zawadzkiej-Bartnik*. Stopień magistra filologii germańskiej Habilitantka uzyskała w 1995 roku na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Łódzkiego. W 2013 roku podwyższyła swoje kwalifikacje uzyskując dyplom ukończenia studiów podyplomowych w zakresie *Konfliktów w rodzinie i mediacji rodzinnych* na Uniwersytecie Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

Jeśli chodzi o zatrudnienie w jednostkach naukowych, według dostarczonej dokumentacji od 2017 roku dr Agnieszka Rumianowska jest zatrudniona jako adiunkt na Wydziale Nauk Humanistycznych i Informatyki w Akademii Mazowieckiej w Płocku. Wcześniej pracowała jako wykładowca na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku oraz na innych płockich uczelniach. Habilitantka pracowała też jako lektorka oraz nauczycielka w renomowanym płockim liceum ogólnokształcącym.

Na potrzeby postępowania habilitacyjnego należy jednak dokonać przede wszystkim oceny dorobku naukowego.

2. Ocena podstawowego osiągnięcia naukowego

Jako podstawowe osiągnięcie naukowe dr Agnieszka Rumianowska zaproponowała autorską monografię zatytułowaną *Młodzi dorośli wobec konfliktów w ujęciu filozofii i pedagogiki egzystencjalnej*, Wydawnictwo Akademii Mazowieckiej w Płocku, Płock 2022, s. 455.

Praca jest bardzo obszerna i zawiera - jak można sądzić po lekturze przedstawionego dorobku naukowego – podsumowanie i syntezę wątków poruszanej w dotychczasowych przedsięwzięciach badawczych Habilitantki.

Książka zawiera wstęp, sześć rozdziałów, zakończenie oraz bibliografię. Na treść monografii składają się część teoretyczna oraz empiryczna. Rozważania teoretyczne zawarte w pierwszej części pracy uzupełniono o założenia metodologiczne, opis, analizę i wnioski z przeprowadzonych badań własnych.

Na część teoretyczną składają się rozdziały od I do III. Pierwszy rozdział zatytułowany *Filozofia egzystencjalno-personalistyczna. Inspiracje pedagogiczne*, zawiera pięć podrozdziałów, w których dość kompetentnie przedstawiono rodzaje egzystencjalizmów oraz zaproponowano autorskie rozumienie pedagogiki egzystencjalno-personalistycznej. Drugi rozdział nosi tytuł *Konflikt egzystencjalny i jego pedagogiczne znaczenie* i w 21 podrozdziałach przedstawia rzeczową charakterystykę i analizę konfliktów egzystencjalnych oraz ich kontekst pedagogiczny. Trzeci rozdział, *Konteksty pedagogiczne symboliki egzystencji i dylematów egzystencjalnych*, zawiera cztery podrozdziały i podsumowanie części teoretycznej.

W rozdziałach IV - VI przedstawiono badania własne. Autorka przeprowadziła badania biograficzne poddając analizie dokumenty biograficzne zebrane od trzynastu osób oraz wywiady narracyjne przeprowadzone z dziesięcioma osobami. Pojęcie konfliktu analizowane w części teoretycznej uczyniono w tej części badań kategorią pojęciową. Rozdział IV zatytułowany *Konflikty egzystencjalne w narracjach młodych dorosłych. Metodologia badań*, w sześciu podrozdziałach zawiera problematykę badawczą oraz metodologię przeprowadzonych badań i charakterystykę sposobów analizy i interpretacji zebranego materiału badawczego; dokumentów biograficznych i wywiadów narracyjnych. Rozdział V, *Znaczenia przypisane konfliktom egzystencjalnym*, zawiera dziewiętnaście podrozdziałów, w których przedstawiono ciekawą typologię konfliktów jako: wyzwania; źródła frustracji; źródła rozpacz; źródła osamotnienia. Ostatni rozdział VI nosi tytuł *Postawy wobec konfliktów egzystencjalnych* i zawiera piętnaście podrozdziałów, w których

przedstawiono przybierane przez badanych trzy postawy wobec konfliktów egzystencjalnych oraz ich odmiany. W Zakończeniu podsumowano treści zawarte w pracy.

Przedstawiona praca jest – zdaniem recenzenta – książką ważną, ciekawą i poszerzającą wiedzę pedagogiczną, chociaż nie pozbawioną pewnych wad, o czym będzie mowa w dalszej części recenzji. Przygotowanie tej monografii świadczy o dojrzałości i samodzielności naukowej Habilitantki. Na szczególną pochwałę zasługuje zwrócenie uwagi na pedagogiczny kontekst konfliktów egzystencjalnych. Przyjęta przez Habilitantkę egzystencjalistyczna perspektywa umożliwia na przykład lepsze zrozumienie niektórych uwarunkowań pogarszania się kondycji psychicznej współczesnych młodych Polaków oraz pozwala pozbyć się zbyt łatwego optymizmu w kwestii rychłej poprawy tego stanu.

Potrzeba badań pedagogicznych, zarówno teoretycznych, jak i - empirycznych w zakresie konfliktów egzystencjalnych jest – zdaniem recenzenta - niezwykle duża. Doniosłość tematyki, nie może jednak przesłonić pewnych zastrzeżeń, które nasuwają się po lekturze książki. Jak już wspomniano praca jest obszerna, posiada bardzo dużą bibliografię; przywołuje się w niej bardzo wielu autorów, analizuje mnogość perspektyw. Dzięki temu opracowanie może wywoływać wrażenie dużej erudycji leżącej u jego podstaw. Nie jest to przekonanie nieprawdziwe, jednak trzeba wskazać pewne mankamenty, które - zdaniem recenzenta - obniżają wartość – tej niewątpliwie ważnej - książki.

Autorka w swej propozycji pedagogiki egzystencjalno-personalistycznej (s.13)' jako szczególnie obiecującą przedstawia perspektywę personalizmu teistycznego poszerzonego o filozofię dialogu (s.15). Habilitantka dosyć kompetentnie odwołuje się do filozofów prezentujących te kierunki myślenia (Karl Jaspers, Søren Kierkegaard, Romano Guardini, Paul Tillich, Viktor Frankl, Emmanuel Mounier, Gabriel Marcel, Mikołaj Bierdiajew, Martin Buber i Józef Tischner s.15). Słusznie zdecydowała też, że wedle jej słów: „skupienie uwagi na dorobku filozofii egzystencjalno-personalistycznej nie spowodowało całkowitego odsunięcia na bok walorów poznawczych egzystencjalizmu agnostyczno-ateistycznego” (s. 15). Taki, w pełni świadomy, zabieg poszerzenia pola eksploracji poznawczych pozwala nadać szerszy kontekst analizom interesującego zjawiska; lepiej zrozumiemy specyfikę egzystencjalizmu teistycznego gdy odniesie się go do egzystencjalizmu agnostyczno-ateistycznego.

Wątpliwości może budzić inny zabieg. W swej erudycji Habilitantka odwołuje się do bardzo wielu autorów bardzo różnej proveniencji filozoficznej. Najczęściej akcentuje podobieństwo ich stanowisk i swoje analizy przedstawia tak, jakby nie dostrzegała istotnych, nierzadko fundamentalnych różnic dzielących stanowiska filozoficzne i pedagogiczne przywoływanych autorów. Nie chodzi tu o zapoznanie różnicy między stanowiskiem M.

Heideggera a np. Gabriela Marcela; ta różnica jest czytelna. Prawdziwy galimatias pojawia się jednak przy analizach myślicieli identyfikowanych z nurtem teistycznym. Nie dostrzega się, lub nie chce dostrzec, zasadniczych różnic dzielących ich stanowiska filozoficzne i pedagogiczne. Przywoływany w pracy, zawsze w tonie aprobatywnym, o. Mieczysław A. Krąpiec, jako kontynuator filozofii Arystotelesa i św. Tomasza z Akwinu zapewne zgodziłby się z zawartą w *Metafizyce* Arystotelesa charakterystyką prawdy: (...) *prawdę orzeka ten, kto jako rozdzielone uznaje to, co jest rozdzielone, a jako złączone to, co jest złączone; orzeka zaś fałsz ten, kto uznaje, iż rzeczy mają się przeciwnie.* (*Metafizyka IX.10, 1051a*)

Egzystencjaliści, również chrześcijańscy, na gruncie filozoficznym różnią się zasadniczo od myślicieli identyfikujących się na przykład z tomizmem. To są różne, nie sprowadzalne do siebie wizje świata i człowieka (por. Woroniecki, Krąpiec, Gilson, a np. Marcel, Jaspers, s. 92,97,112). Łączenie tych perspektyw jest zabiegiem filozoficznie karkołomnym.

Jest to szczególnie widoczne w recenzowanej pracy w kontekście pojęcia „wartość”, które to pojęcie przywoływane jest wielokroć. Oczywiście, jest to jak najbardziej uzasadnione gdy poruszamy się na gruncie filozofii nowożytnej. Jednak poważne wątpliwości może budzić zaproponowana przez Habilitantkę interpretacja słów św. Augustyna: „Istota ludzka nie ma się upodobnić do Boga, lecz musi szukać drogi do samej siebie, przewyżczając słabości po to, by narodziła się w niej żywa *duśa*, będąca ucieleśnieniem wartości wyższych.” (s.243). Ale przecież u św. Augustyna nie sposób doszukać się wartości; to anachronizm. Brak poważnego namysłu nad statusem wartości wynika najprawdopodobniej z zapoznania genezy tego pojęcia. Stąd na przykład dwie z chrześcijańskich cnót teologalnych : wiara i nadzieja występują jako wartości (s.425).

Jednak pojęcie „wartość” ma w filozofii stosunkowo krótki rodowód sięgający dziewiętnastowiecznego neokantyzmu i pochodzi z klasycznej ekonomii politycznej. Zawarta jest w nim wymienialność związana z procesami rynkowymi. **Wartości pojawiają się po odrzuceniu klasycznej koncepcji prawa naturalnego i zanegowaniu wizji świata, w którym rządzą nie pochodzące z ludzkiego nadania prawa.** Nie da się niesprzecznie mówić o prawie naturalnym (s.120), ideach, dobru i złu, jako istniejących **obiektywnie i niezależnie od człowieka**, używając języka aksjologii, gdyż wartości pojawiają się w wyniku zaakceptowania neokantowskiej wizji świata, w którym wszystkie prawa wynikają z ludzkiego wyboru. Dobro i zło lub Platónskie idee istnieją obiektywnie, wartości *ex definitione* są relatywne i subiektywne. Nowoczesność idee zastąpiła wartościami. Podobnie prawda i dobro stały się wartościami ustanawianymi i ocenianymi przez człowieka, który jest

uznany – zgodnie z formułą *homo mensura* Protagorasa – miarą wszystkich rzeczy. Termin „wartość” – zdaniem Allana Blooma - sygnalizuje skrajny subiektywizm wszystkich przekonań na temat dobra i zła. Nieznośne dla współczesnego człowieka panowanie dobra i zła zastąpione zostaje łagodnymi rządami bardziej „elastycznych” i całkowicie „ludzkich” w swej genealogii wartości. Świat spraw ludzkich przestaje podlegać zewnętrznym, „ponadludzkim” i obiektywnym miarom. Poważnym nieporozumieniem jest nadawanie wartościom statusu dobra lub idei – to zupełnie inny porządek i inna wizja świata! Nie sposób jednocześnie i równocześnie odwoływać się np. do cnót (s. 130, 178, 365, 405) i wartości, gdyż są to pojęcia zaczerpnięte z odmiennych i nieprzystających do siebie sposobów rozumienia świata, człowieka i moralności. Cnoty i wartości to dwa różne światy filozoficzne! Oczywiście, Habilitantka nie musi zgadzać się z naszkicowaną powyżej interpretacją pojęcia wartości; nie może jednak jej nie znać. Pojęcie „wartość” zajmuje ważne miejsce w jej badaniach i nie może być traktowane jako oczywistość. Świadomość zarysowanych powyżej rozróżnień pozwoliłaby ustrzec się jednocześnie i równocześnie odwoływania się do tomistów i egzystencjalistów. Przywoływany przez Habilitantkę tomista o. Mieczysław A. Krąpiec tak pisał o wartościach: *Słowo „wartość” stało się słowem-wytrychem we współczesnej kulturze, zwłaszcza w dziedzinie etyki oderwanej od źródeł rozumienia bytu i dobra. Oderwanie się w poznaniu od rzeczywistości realnie istniejącej burzy fundamenty poznania i międzyludzkiego komunikowania się.*

[P]rawdę orzeka ten, kto jako rozdzielone uznaje to, co jest rozdzielone, a jako złączone to, co jest złączone. (Arystoteles, Metafizyka)

Powyższe uwagi nie powinny jednak przesłonić ogólnie pozytywnej oceny publikacji i jej głęboko humanistycznego wymiaru uwidaczniającego się zarówno w części teoretycznej jak i – empirycznej. Zdaniem recenzenta cenne i płodne poznawczo jest odwoływanie się do myśli egzystencjalistów i personalistów. Należy jednak starać się zrozumieć tę myśl nie tylko w perspektywie oświeceniowego racjonalizmu i sporu z nim, - jak to robi Autorka - ale również w odniesieniu do filozofii klasycznej i scholastycznej.

Zaproponowane w pracy interpretacje zasadniczo są uprawnione, wnioski ciekawe. Warsztat badawczy nie budzi większych zastrzeżeń. Edycja pracy bardzo staranna, język poprawny chociaż nie ustrzeżono się drobnych uchybień [np.: pleonazm „potencjalne możliwości” (s. 119), „kontestacje” zamiast „konstatacje” (s. 27), „ludzki” zamiast „ludzi” (s.29).]

Pomimo przedstawionych krytycznych uwag uważam, że **przedstawiona monografia stanowi znaczny wkład w rozwój pedagogiki szczególnie ze względu na ważność**

poruszanej tematyki, kompleksowość i wieloaspektowość rozważań, nawet jeżeli ceną za nie jest pojawiający się, szczególnie w części teoretycznej, co prawda zadowalający, ale jednak pozostawiający nieco do życzenia poziom wnikliwości proponowanych analiz.

3. Ocena pozostałej istotnej aktywności naukowej

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka opublikowała 20 artykułów w czasopiśmie naukowych oraz 6 rozdziałów w monografiach. Oprócz języka polskiego, dr A. Rumianowska publikowała w językach angielskim i niemieckim.

Jeden z jej artykułów został opublikowany w czasopiśmie z Listy Filadelfijskiej *Educational Philosophy and Theory* wydawanym przez Taylor & Francis (Impact Factor na poziomie 2.054; 2022/23), indeksowane w Web of Science i w Scopusie.

Sumaryczny wskaźnik Impact Factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania, wynosi 0,95.

Aktualny Indeks Hirscha opublikowanych prac według bazy Google Scholar (15.02.2024) wynosi 1, (w Autoreferacie podano 2).

Liczba cytowań publikacji według bazy Google Scholar (15.02.2024) wynosi 27 i jest wyższa niż podana w Autoreferacie (23).

Pozostałe teksty dr Agnieszki Rumianowskiej (artykuły i rozdziały w monografiach) dotyczą zróżnicowanego obszaru badawczego. Najlepiej wypadają prace odnoszące się do pedagogicznych wyzwań problemów egzystencjalnych (*Poczucie bezradności i lęku w relacjach między ludźmi. Implikacje pedagogiczne, O bezdomności egzystencjalnej współczesnego człowieka. Implikacje pedagogiczne, Existential perspectives on education, Pedagogika egzystencjalno-personalistyczna. Zarys problematyki*). Mimo możliwych polemik, pojawia się w nich dojrzała refleksja humanistyczna. Ciekawie również prezentuje się 8 tekstów dotyczących problematyki konfliktów (*Rozwiązywanie konfliktów w rodzinie. Możliwości i utrudnienia, Perspektywa narracyjna w terapeutycznej pracy pracownika socjalnego, Konflikty w rodzinie wyzwaniem dla pracy socjalnej, Konflikty kulturowe w kontekście współczesnych przemian społeczno-kulturowych. O możliwościach i potrzebach wzajemnego zrozumienia, Pedagogika wobec problematyczności bytu ludzkiego. O konfliktach w życiu człowieka, Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych. O potrzebie uzupełnienia ujęcia psychologicznego o refleksję filozoficzną, The experience of conflict and the sense of meaning of life. An existential approach*); uwidacznia się w nich zarówno

teoretyczna jak i – praktyczna wiedza Autorki. Mniej przekonująco, jako bardziej odtwórcze, wypadają teksty traktujące o problemach kultury popularnej (*Der Einsatz der Populärkultur im Fremdsprachenunterricht. Eine empirische Untersuchung am Beispiel von Musikvideoclips*, *Kultura popularna w edukacji. Szansa czy zagrożenie?*, *Współczesna kultura popularna w nauczaniu i uczeniu się języka obcego*,) i fenomenie języka (*Stereotypy płci w podręcznikach do nauki języka obcego*, *O różnicach między płciami w kontekście uczenia się i nauczania języków obcych*, *Wybrane poglądy dotyczące nauczania i uczenia się języków obcych głoszone w ubiegłych stuleciach*, *Anachronizm czy nowatorstwo?*, *Integracja wychowawczych i metodycznych postulatów w odniesieniu do nauczania i uczenia się języków obcych w świetle badań historycznych od XVII do XX wieku*, *An existential-ontological approach to education with special attention paid to language education*, *O istocie języka w procesie edukacji ze szczególnym uwzględnieniem procesu kształcenia językowego*) chociaż wszystkie publikacje przedstawione przez Habilitantkę spełniają kryteria naukowości.

Dr A. Rumianowska według dostarczonej dokumentacji **brała udział w dwóch zrealizowanych grantach**, chociaż są to granty lokalne:

- W roku 2018 udział w pierwszej edycji konkursu Prezydenta Miasta Płocka na finansowanie grantów badawczych realizowanych w ramach zadania *Współpraca z wyższymi uczelniami*. Uzyskała wówczas grant na lata 2018-2019 na realizację projektu badawczego: *Doświadczenie konfliktów w życiu człowieka. Perspektywa teoretyczna i empiryczna*.
- W tym samym roku uczestniczyła również jako członek zespołu badawczo-szkoleniowego w projekcie *Talent - Wiedza - Umiejętności* (luty- marzec) realizowanego przez Miejski Urząd Pracy w Płocku. W ramach projektu przeprowadziła badania dotyczące opinii osób bezrobotnych na temat ich oczekiwań życiowych i zawodowych, a także cykl wykładów na temat świadomego kształtowania własnego rozwoju zawodowego.

W latach 2022-23 brała udział w przygotowaniu **trzech wniosków**, które **jeszcze nie zostały rozstrzygnięte**. Jedna jej aplikacja nie została rozstrzygnięta pozytywnie (stypendium na przeprowadzenie badań w Bibliotece Państwowej w Berlinie. Konkurs odbywał się pod hasłem: *Stipendienprogramm der Stiftung Preußischer Kulturbesitz*).

Habilitantka **czynnie uczestniczyła w wielu konferencjach krajowych i zagranicznych**. Jako najważniejsze z nim wymieniła:

- Włochy, Neapol, 15.11.-17.11.2018 r. International Conference: Surviving and Thriving: Education in Times of Change. „Happiness, Capabilities, and Opportunities”.

Prezentacja: *Critical perspectives on the happiness and freedom in the view of conflict experience.*

- Wielka Brytania, Brighton, 29.07.-01.07.2018 r. European Conference on Education.

Prezentacja: *Existential Perspective on the Phenomenon of Conflict in Human Life and Its Educational Implications.*

- Warszawa, 16.05-17.05.2018 r. Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Wartości w europejskich systemach edukacyjnych.

Prezentacja: *Dostrzeganie wartości i sensu w doświadczaniu konfliktów. Implikacje pedagogiczne.*

- Gdańsk, 12.06.-13.06.2017 r. International Conference: Educational Role of Language Social and Cultural Determinants (Second conference of the Word Didactics series).

Prezentacja: *Language education with special attention paid to bilingualism. An ontological perspective.*

- Warszawa, 18.09.– 20.09.2019 r. X Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny. Pedagogika i edukacja wobec kryzysu zaufania, wspólnotowości i autonomii.

Prezentacja: *Pedagogika wobec konfliktów w życiu człowieka.*

- Poznań, 20.09-22.09.2022 r. XI Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny. Przesilenie. Budujemy Lepszy Świat w sobie i pomiędzy nami.

Prezentacja: *Konflikty egzystencjalne w narracjach młodych dorosłych. Implikacje pedagogiczne.*

- Białystok, 21.09.-23.09.2016 r. IX Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny. Ku życiu wartościowemu. Idee – koncepcje – praktyki.

Prezentacja: *Poczucie bezradności w relacjach międzyludzkich. Implikacje pedagogiczne.*

• Olsztyn, 22.09.-23.09.2011 r. Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Pedagogika wobec stereotypów.

Prezentacja: *Stereotypy płci w podręcznikach do nauki języka obcego.*

- Lublin, 6.09.- 08.09.2010 r. Konferencja Naukowa Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego: Niezwykły uczeń - indywidualne potrzeby edukacyjne w nauce języków obcych.

Prezentacja: *O różnicach między płciami w kontekście uczenia się języków obcych.*

W ramach współpracy międzynarodowej Habilitantka **wygłosiła 9 wykładów gościnnych**. Odbyły się one na uczelniach w Niemczech, Albanii, Gruzji i Czarnogórze. Sześć z nich wygłosiła w języku niemieckim, zaś trzy w języku angielskim.

Dr Agnieszka Rumianowska należy do **trzech towarzystw naukowych**:

- Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, w którym pełni funkcję Przewodniczącej Oddziału PTP w Płocku oraz była Delegatką na Posiedzenie Walne Zarządu Głównego PTP w 2023 roku;
- Towarzystwo Naukowe Płockie;
- Towarzystwo Kultury Języka;

Habilitantka od 2018 roku uczestniczyła w dwóch seminariach oraz pracach Zespołu Pedagogiki Młodzieży:

1) Ogólnopolskim Seminarium Doktorskim i Podoktorskim na Uniwersytecie Łódzkim, na Wydziale Nauk o Wychowaniu. Miała tam trzy wystąpienia:

- *Konflikt jako kategoria teoretyczna i badawcza w pedagogice filozofii egzystencjalno-personalistycznej* (4 listopada 2018 r.)
- *Doświadczenie konfliktów w świetle filozofii egzystencjalno-personalistycznej. Implikacje pedagogiczne*, konsultacja monografii (26 października i 14 grudnia 2020 r.)

2) Cyklicznych seminariach naukowych organizowanych przez ks. prof. dr hab. Jarosława Michalskiego w Akademii Mazowieckiej w Płocku. Wystąpienie: prezentacja projektu badawczego wpisującego się w koncepcję rozprawy habilitacyjnej pt. *Pedagogika wobec konfliktów w życiu człowieka. Perspektywa egzystencjalna* (25 maja 2018 r.)

3) Działalność w Zespole Pedagogiki Młodzieży, który istnieje przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk

Habilitantka zrealizowała trzy kwerendy naukowe w bibliotekach w Niemczech i +Wielkiej Brytanii oraz odbyła wizyty studyjne na Uniwersytetach w Kolonii i Podgoricy, gdzie prowadziła zajęcia i wygłosiła wykład.

Dr Agnieszka Rumianowska **jest aktywnym popularyzatorem nauki**. Jej działania w tym zakresie obejmowały między innymi:

- Zainicjowanie i koordynowanie projektu pt. *Płockie spotkania z nauką*. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego. W okresie od 01.01.2022 r. do 30.06.2022 r. zorganizowano cykl wykładów otwartych wygłoszonych przez wykładowców Akademii Mazowieckiej w Płocku, specjalizujących się w określonych obszarach wiedzy psychologicznej, językoznawczej, socjologicznej i pedagogicznej.

- Współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Płocku polegającą na prowadzeniu wykładów plenarnych (*Konflikty w rodzinie a dialog międzypokoleniowy*, 08.05.2017 r., *Wybrane aspekty konfliktów międzyludzkich*, 12.03.2019 r.) oraz kursów języka niemieckiego dla seniorów.
- Wykłady dla osób bezrobotnych, pracowników różnych instytucji publicznych oraz osób odbywających karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Płocku.
- Propagowanie twórczości Władysława Broniewskiego poprzez udział w corocznie organizowanych konkursach wielojęzycznych w Książnicy Płockiej im. Władysława Broniewskiego w Płocku.
- Udział w corocznie organizowanych Powiatowych Konkursach Wiedzy o Francji, Niemczech, Rosji i Wielkiej Brytanii w szkołach ponadpodstawowych, m.in. w Zespole Szkół im. Stanisława Staszica w Gąbinie.

W zakresie **działalności organizacyjnej** Habilitantka od 2020 r. jest **Dziekanem** Wydziału Nauk Humanistycznych i Informatyki Akademii Mazowieckiej w Płocku. Kieruje bieżącą działalnością wydziału, organizuje i kontroluje proces dydaktyczny na poszczególnych kierunkach studiów (pedagogice, pracy socjalnej, filologii angielskiej, psychologii, informatyce, nowych mediach, pedagogice specjalnej, pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej). Dbą o rozwój wydziału i sprawuje nadzór nad działalnością dydaktyczną pracowników wydziału. Współpracuje z kierownikami kolegiów w zakresie prowadzenia działalności naukowej. Ponadto, od 2015 r. jest Pełnomocnikiem Rektora ds. Jakości Kształcenia. Wcześniej pełniła funkcję Kierownika studiów podyplomowych oraz była organizatorem i współorganizatorem konferencji naukowych a także zasiadała w ich komitetach naukowych.

W zakresie **działalności dydaktycznej** dr Agnieszka Rumianowska wypromowała 40 prac licencjackich z pedagogiki oraz 19 prac dyplomowych na studiach podyplomowych. Na studiach licencjackich, magisterskich i podyplomowych prowadzi następujące przedmioty: Mechanizmy powstawania, eskalowania i rozwiązywania konfliktów; Mediacje rodzinne; Mediacje w sprawach karnych i nieletnich; Strategie oraz techniki negocjacyjne i mediacyjne; Rozwiązywanie konfliktów i mediacje w placówkach oświatowych; Negocjacje; Wstęp do nauk o komunikacji; Komunikacja interpersonalna; Metodyka pracy mediatora.

Prowadzi też mediacje w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Płocku oraz mediacje na zlecenie Sądu Okręgowego w Płocku (od 2013 roku). Brała także udział w dwóch projektach:

1. *POWR. Program Praktyk Zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych* (2015-2016). Celem projektu było podniesienie kompetencji zawodowych studentów Akademii Mazowieckiej w Płocku, pogłębienie ich wiedzy i umiejętności zdobytych w czasie studiów oraz nawiązanie współpracy z potencjalnymi pracodawcami
2. *POWR. Podniesienie Jakości Kształcenia w odpowiedzi na potrzeby społeczno-gospodarcze Powr.* (2018-2019). W ramach projektu pracowała nad dostosowaniem programów studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i modyfikowała programy studiów na kierunkach: Nowe Media oraz Praca Socjalna.

Habilitationka otrzymała **18 nagród** Rektora uczelni oraz **Medal srebrny** za długoletnią służbę przyznany przez Prezydenta RP w dniu 26.02.2019 r.

4. Konkluzja

Na podkreślenie zasługuje – mająca swoje uzasadnienie w publikacjach - szerokość zainteresowań badawczych Habilitationki. Jako obszary swoich zainteresowań Habilitationka wymienia kolejno:

- edukacyjne konteksty kultury popularnej ze szczególnym uwzględnieniem nauczania i uczenia się języków obcych;
- fenomen języka w aspekcie glottodydaktycznym (w tym również filozoficznym, psychospołecznym i historycznym);
- problematykę konfliktów (interpersonalnych, wewnętrznych, społecznych) w ujęciu psychopedagogicznym, kulturowym i egzystencjalnym;
- rozwijanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych;
- szeroko rozumiane zagadnienia egzystencjalne w ujęciu pedagogicznym;

Zdaniem recenzenta tak szerokie zainteresowania z jednej strony mogą budzić uznanie, z drugiej zaś – niepokój dotyczący możliwości rzetelnej i pogłębionej naukowej eksploracji tak różnorodnych obszarów problemowych. Habilitationka jednak cały czas rozwija się, powiększa zakres swych zainteresowań, zdobywa nowe kwalifikacje. Dorobek naukowy dr Agnieszki Rumianowskiej jest różnorodny pod względem obszarów eksploracji i jednocześnie zróżnicowany jeśli chodzi o jego wartość naukową, jednak w opinii recenzenta wartość naukowa tego dorobku systematycznie i konsekwentnie się podwyższa. Zaznaczyć należy, że niezależnie

od podejmowanej problematyki, zawsze istotny był dla jej rozważań pedagogiczny kontekst podejmowanych problemów. Wskazane w recenzji mankamenty dorobku Habilitantki, chociaż umniejszają, jednak nie są w stanie przesłonić jego istotnej wartości w sferze naukowo-badawczej, dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej. Niewątpliwie dr Agnieszka Rumianowska jest nietuzinkową postacią płockiego środowiska naukowego i ważnym animatorem lokalnej społeczności.

Na podstawie analizy dostarczonych przez Habilitantkę materiałów stwierdzam, że osiągnięcia doktor **Agnieszki Rumianowskiej spełniają warunki** określone w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 roku z późniejszymi zmianami. Uważam wniosek o nadanie Habilitantce stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika za uzasadniony i popieram ten wniosek.

dr hab. Jan Rutkowski

